
**Prevence a kontrola infekcí spojených
se zdravotní péčí z pohledu Florence Nightingale
Prevention and control of healthcare associated
infections from the perspective of Florence
Nightingale**

Martin Krause

Vysoká škola zdravotnická, Praha, Česká republika

Příspěvek se zabývá významnou osobností světového ošetřovatelství 19. století. Florence Nightingale (1820–1910) je považována za zakladatelku moderního ošetřovatelství, ale také za významnou osobnost v nemocniční epidemiologii a hygieně. Uvádí se, že je svým postojem považována za průkopnici praxe založené na důkazech (evidence based nursing), ačkoliv tento koncept se začal využívat o mnoho let později. Florence Nightingale kromě jiného nastavila základní preventivní opatření v rámci problematiky infekcí spojených se zdravotní péčí. Zdůrazňovala, že infekce spojené se zdravotní péčí jsou preventabilní a jsou výsledkem nedbalosti či nevědomosti personálu. Také uváděla, že pokud budou preventivní opatření realizována, budou infekce výrazně eliminovány. Nejen v tomto ohledu se jí podařilo na základě přijetí

hygienických standardů snížit úmrtnost z 33 % na 2 % u raněných vojáků. Vydala také řadu významných publikací, např. Poznámky o ošetrovatelství či Poznámky o nemocnicích. Zdůrazňovala, že úroveň nemocniční hygieny ovlivňuje mortalitu pacientů a rovněž srovnávala vznik infekcí, úmrtnost a míru nemocnosti. Také se zasloužila o rozvoj programu antimikrobiálního řízení, izolaci pacientů s infekčním onemocněním a stavební uspořádání pracovišť. K hlavním aspektům vybraným vzhledem k prevenci infekcí stanovila pět základních příčin problémů, které souvisí se vznikem infekcí. Jedná se např. o aglomeraci velkého počtu pacientů na jednom místě, nedostatečný prostor na lůžku, nedostatek čerstvého vzduchu, nedostatek světla a nevyhovující funkčnost odpadů i odvodňovacích systémů. I díky tomu je Florence Nightingale společně se Semmelweisem považována za zakladatele prvních epidemiologických programů, které jsou zaměřeny na prevenci a kontrolu infekcí spojených se zdravotní péčí. Její odkaz je nutné si stále připomínat pro kvalitní a bezpečné poskytování zdravotních služeb.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0182>

Postery

Infekce spojené se zdravotní péčí v kontextu s výukou v nelékařských zdravotnických studijních programech **Healthcare associated Infections in the context of teaching future non-physician healthcare providers**

Martin Krause, Michaela Přibíková, Marie Froňková
Vysoká škola zdravotnická, Praha, Česká republika

Příspěvek se zabývá prevencí infekcí spojených se zdravotní péčí v kontextu se vzděláváním nelékařských zdravotnických pracovníků na vysokoškolské úrovni, především všeobecných sester a zdravotnických záchranářů. Vzdělávání v nelékařských zdravotnických studijních programech patří k základním komponentám programu prevence a kontroly infekcí spojených se zdravotní péčí (IPC). Příspěvek seznamuje se vzdělávacími strategiemi, které lze využít v každodenní praxi a se zkušenostmi akademických pracovníků. Dále seznamuje s aktivními vzdělávacími intervencemi (včetně adekvátních výukových metod využívaných v moderním vzdělávacím procesu, např. simulační výuka, M-learning apod.), vymezením základních témat (např. hygienické zabezpečení rukou, používání OOPP, aseptické techniky ošetrovatelských intervencí, dekontaminace zdravotnických prostředků, manipulace s ložním prádlem, bezpečné používání a likvidace ostrých předmětů, respirační hygiena, etiketa kaše apod.) a dalšími aspekty vzdělávacího procesu v problematice prevence infekcí spojených se zdravotní péčí. IPC vyžaduje postupnou transformaci a inovaci paradigmatu ve vzdělávání nejen nelékařských zdravotnických pracovníků. Technologický pokrok a inovativní pedagogické intervence usnadňují a zefektivňují vzdělávání. Některé aspekty lze také využít i v rámci celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků

při každodenním poskytování zdravotních služeb. Osvojení si vědomostí, dovedností a postojů v oblasti prevence infekcí spojených se zdravotní péčí patří ke klíčovým faktorům poskytování kvalitní a bezpečné péče pacientům ve 21. století v podmínkách klinické praxe.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0183>

Projekt BiomGuard – bezplatné sledování klonality gramnegativních bakterií v intenzivní péči a v zařízeních dlouhodobé péče **BiomGuard project – free monitoring of Gram-negative bacteria clonality in intensive care and long-term care facilities**

Vladislav Raclavský, Regina Bezděková Fillerová, Martin Kašný, Tat'ána Štosová, Milada Spáčilová
Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta, Ústav mikrobiologie, Olomouc, Česká republika
Institute of Applied Biotechnologies a. s., Olomouc, Česká republika

V roce 2022 jsme provedli jednoleté sledování klonality gramnegativních bakterií v intenzivní péči ve Fakultní nemocnici Olomouc, které ukázalo jednoznačnou souvislost mezi klonálním šířením a ESBL fenotypem u enterobakterií. U nejčastější *Klebsiella pneumoniae* se ESBL fenotyp vyskytoval u 58 % klonálních izolátů oproti 27 % u unikátních izolátů. Nejintenzivnější klonální šíření bylo na jednotce NIP/DIOP s dlouhodobě hospitalizovanými pacienty. U čtyř ESBL+ klonů šlo o dlouhodobé outbreaky nízké intenzity (8 až 12 měsíců), které nelze rozpoznat klasickými epidemiologickými metodami. Na základě našich dat vyslovujeme hypotézu, že stoupající prevalence multirezistentních izolátů má svá hlavní ohniska v zařízeních dlouhodobé péče. Popis a identifikace cest přenosu na základě systematického sledování klonality může být potřebným základem pro cílenější protiepidemická opatření založená na datech, která mohou redukovat problém rostoucí rezistence k antimikrobním látkám.

Díky finanční podpoře z OP TAK (EU), projekt BiomGuard, nabízíme screeningové sledování klonality kultur gramnegativních tyčinek získaných v rámci rutinní diagnostiky od pacientů z intenzivní péče a od klientů zařízení dlouhodobé péče. Služba je prováděna bezplatně na základě rámcové smlouvy, výsledky posouzení klonality jsou poskytovány obratem. Významné klony budou rovněž podrobeny celogenomovému sekvenování pro verifikaci výsledků a poskytnuty odborné komunitě pro dlouhodobá epidemiologická sledování.

Využití služby je otevřeno zdravotnickým zařízením a zařízeními dlouhodobé péče, která projeví zájem a mohou poskytnout živé kultury bakterií (materiál a transport jsou hrazeny projektem). Bližší informace na www.typingforlife.com.

Poděkování: Spolufinancováno EU, projekt BiomGuard CZ.01.01.01/01/22_002/0000715.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0184>